

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. президента
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

В. М. Ожоган

20 травня 2020 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ
для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня
доктора філософії (PhD) за спеціальністю
081 «ПРАВО»
(галузь знань: 08 «Право»)

Схвалено
Вченою радою
факультету правничих наук
(протокол № 2 від 20 лютого 2020 р.)

КИЇВ – 2020

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Складання вступного іспиту з фаху передбачено Правилами прийому до Національного університету «Кієво-Могилянська академія» в 2020 р. (далі – Правила) для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури НаУКМА для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) з відповідних спеціальностей, зазначених у *додатку 1* до Правил.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 081 «Право» має за мету з'ясування рівня фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів з правових наук; визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 081 «Право» проводиться у формі **усного екзамену**, під час якого кожен абітурієнт надає відповіді на три питання, вміщені в обраному ним білеті.

Кількість білетів – 30

Час на підготовку до відповіді – 30 хв.

Тривалість опитування одного абітурієнта до 30 хв.

Зразок білета:

1. Функції міжнародного публічного права.
2. Поняття, джерела, принципи та система міжнародного гуманітарного права.
3. Засади здійснення миротворчих операцій за міжнародним правом.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

1. Акти тлумачення правових норм, їх юридична природа і види.
2. Багатоманітність підходів до праворозуміння і єдність поняття права: чи можливо це?
3. Верховенство права та його основні вимоги. Співвідношення з принципом законності.
4. Динамічне тлумачення нормативних актів: поняття та особливості.
5. «Дух» і «буква» у праві.
6. Загальна теорія права і філософія права: співвідношення.
7. Загальні принципи права як джерело права України.
8. Загальнотеоретичне правознавство: тенденції розвитку.
9. Конституція, її основні риси і місце в правовій системі держави.
10. Методологія правознавства і методологія права: співвідношення.
11. Нормативний договір як джерело права України.
12. Норми права і правовідносини: співвідношення.
13. Особливості правової системи України та її місце серед правових систем сучасності.
14. Поняття правового нігілізму, причини існування та шляхи подолання.
15. Поняття публічного та приватного права та основні тенденції їх розвитку.
16. Правова природа рішень Конституційного Суду України.
17. Судова практика в правовій системі України
18. Спеціально-наукові методи дослідження.
19. Співвідношення національного і міжнародного права.

20. Окремонаукові методи дослідження в правознавстві.
21. Юридичні колізії та засоби їх вирішення.
22. Природно-правова доктрина: генезис, еволюція та сучасний стан.
23. Соціологічна юриспруденція: генезис, еволюція, значення для сучасної правової доктрини.
24. Юридичний позитивізм: генезис, еволюція, сучасні варіанти та їх значення для вітчизняного правознавства.
25. Інтегративна юриспруденція: генезис, сучасні оцінки та можливості використання у вітчизняній правовій теорії і практиці.
26. Права людини і право: лінії взаємозв'язків.
27. Взаємодія держави і права та її аспекти. Сфери і способи впливу держави на право.
28. Основні способи впливу права на державу.
29. Юридичне тлумачення : основні види.
30. Тлумачення правових норм і правотворчість.
31. Верховенство права і правова держава : співвідношення.
32. Верховенство права і соціальна держава: лінії взаємозв'язків.
33. Система права та тенденції її розвитку.

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

Основні джерела

1. Конституція України 1996 р. (Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44; № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68; № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142; № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143); № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.532).
2. Статут Організації Об'єднаних Націй 1945 р.
3. Статут Міжнародного Суду Справедливості ООН 1945 р.
4. Загальна декларація прав людини 1948 р.
5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права 1966 р.
6. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р.
7. Конвенція про право міжнародних договорів 1969 р.
8. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р.
9. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів.
10. Конвенція про запобігання злочинів геноциду і покарання за нього 1948 р.
11. Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства 1968 р.
13. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність видів поведінки і покарання 1984 р.
14. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 р. та Протоколи I і II до Женевських конвенцій.
15. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р.
16. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р.
17. Конвенція з морського права 1982 р. і Додаткова Угода до неї 1995 р.
18. Європейська конвенція про визнання юридичними особами міжнародних неурядових організацій 1986 р.
19. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті 1991 р.
20. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (*Орхуська Конвенція, Aarhus Convention*)1998 р.

21. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори.
22. Угода про співробітництво в авіційному пошуку і рятуванні в Арктиці 2011 р.,
23. Угода про реагування на забруднення моря нафтою в Арктиці 2012;
24. Угода про зміцнення міжнародного арктичного наукового співробітництва 2013 р.
25. Угода про асоціацію між Україною та ЄС 2014 р.
26. Закон України “Про міжнародні договори України” 2004 р.
27. Закон України “Про державний кордон України” від 4.11.1991 р.
28. Висновки Дослідницької групи з фрагментації міжнародного права, затверджені Комісією МП ООН 2006 р
29. Антонович М.М. Міжнародне право: Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 381 с.
30. Буткевич В.Г., Мицик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В.Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. – 608 с.
31. Василенко В.А. Основи теорії міжнародного права. – К.: Вища школа, 1988. – 288 с.
32. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: Навч. посібник. - К.: Юрінком Інтер, 2000.
33. Задорожній О.В. Генеза міжнародної правосуб’єктності України. – Київ: К.І.С., 2014. – 688с.
34. Міжнародне право. Основні галузі: Підручник / За ред. В.Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2004. – 816 с.
35. Мицик В. Права людини у міжнародному праві: Підручник. – К.: Видавничий дім «Промені», 2010. – 722 с.
36. Shaw M.N. International Law. 5th ed. - Cambridge University Press, 2005.- 1288 p.

Додаткова література

1. Антонович М.М. Україна в міжнародній системі захисту прав людини: Теорія і практика. – К.: КМ Академія, 2007. – 384 с.
2. Дженіс М., Кей Р., Бредлі Е. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування. Пер. з англ. - К.: “АртЕк”, 1997. - 583 с.
3. Задорожній О.В. Міжнародне право в міждержавних відносинах України і Російської Федерації 1991 – 2014. – Київ: К.І.С., 2014. – 960 с.
4. Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною. – К.: Фенікс, 2006. – 496 с.
5. Лукашук І.І. Международное право: Общая часть. - М.: Изд-во БЕК, 1996. - 371 с.
6. Лукашук І.І. Международное право: Особенная часть. - М.: Изд-во БЕК, 1998. - 410 с.
7. Мережко А. Наука політики міжнародного права: истоки и перспективы. – К.: Юстиніан, 2009. – 144 с.
8. Неліп М.І., Мережко О.О. Силовий захист прав людини: Питання легітимності в сучасному міжнародному праві. - К.: Наук. думка, 1998. - 192 с.
9. Україна в міжнародно-правових відносинах. Книга І: Боротьба із злочинністю та взаємна правова допомога. - К.: Юрінком, 1996. - 1176 с.
10. Brownlie I. Principles of Public International Law. 4th ed. - Oxford: Clarendon Press, 1990. - 748 p.
11. International Law Chiefly as Interpreted and Applied in Canada. 5th ed. / H.M. Kindred et al. - Emond Montgomery Publications Limited, 1993. - 957 p.
12. Malksoo L. Russian Approach to International Law. – Oxford University Press, 2015. – 226 p.
13. Shelton D.L., Carozza P.G. Regional Protection of Human Rights. – 2nd ed. – Oxford University Press, 2013. – 1080 p.
14. Smith R.K.M. Textbook on International Human Rights. – Oxford University Press, 2005. – 404 p.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати вступного іспиту з фаху за спеціальністю 081 «Право» оцінюються за **100-бальною шкалою**.

Оцінювання усних відповідей абітурієнта на питання екзаменаційного білета за спеціальністю 081 «Право» здійснюється за такими критеріями:

Сумарна кількість балів за усні відповіді на питання білета	Критерії оцінювання
91 – 100	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді на всі 3 екзаменаційні питання, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу й інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
76 – 90	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді не менше ніж на 2 екзаменаційні питання або правильно, але недостатньо повно, відповів на всі 3 питання. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
50 – 75	Абітурієнт надав правильну та повну відповідь не менше ніж на одне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 49	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

Абітурієнт вважається таким, що склав вступний іспит з фаху за спеціальністю 081 «Право», якщо його оцінка за усні відповіді на питання екзаменаційного білету становить **50 – 100 балів**.

У випадку, якщо екзаменаційна оцінка є нижчою за 50 балів (**0 – 49 балів**), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору за спеціальністю 081 «Право».